

Infobrochure voor bedrijven

« De effecten van het dagelijks gebruik van
schoonmaakproducten op de gezondheid van
huishoudhulpen »

WBF **FDS**

Werkbaarheidsfonds Dienstencheques
Fonds de Soutenabilité Titres-Services

Inhoudstafel

I. Inleiding	3
II. Enkele cijfers van het Antigifcentrum	3
III. Wat zijn de risico's die verbonden zijn aan het dagelijks gebruik van schoonmaakproducten?	4
IV. Uw verplichtingen als werkgever	5
V. Verschillende oplossingen.....	5
a. Op het gebied van preventie	5
b. Op het gebied van communicatie	6
Voor uw huishoudhulpen.....	6
Voor uw klanten	6

I. Inleiding

Huishoudhulpen (HHH) worden in het bijzonder blootgesteld aan de risico's van chemische huishoudproducten. Deze producten zijn **voortdurend aanwezig in hun dagelijkse werk door het gebruik van schoonmaakmiddelen, die essentieel zijn voor de uitvoering van hun taken**. Vaak zijn ze zich niet bewust van de gevaren die deze producten voor hun gezondheid vormen. Het is daarom belangrijk om hen hierover te informeren en te sensibiliseren.

Hoewel het in onze sector onrealistisch is om schoonmaakmiddelen volledig van de werkplek te bannen, is het cruciaal om HHH te informeren en op te leiden om de risico's beter te begrijpen. Dit geldt ook voor de klanten die de schoonmaakproducten ter beschikking stellen.

Deze infobrochure is bedoeld om de discussie en informatie over dit onderwerp te vergemakkelijken. De voornaamste bron die Vorm DC gebruikte bij het opstellen van deze infobrochure (risico's, verplichtingen en preventie) is de website van [Beswic](#):

Andere informatie en diensten van de overheid: www.belgium.be

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Beswic

Belgisch kenniscentrum over welzijn op het werk.

II. Enkele cijfers van het Antigifcentrum

De cijfers die in 2023 door het [Antigifcentrum](#) zijn verzameld over de gevaren van het gebruik van schoonmaakproducten zijn behoorlijk veelzeggend.

In 2023 registreerde het centrum 787 oproepen met betrekking tot incidenten veroorzaakt door het mengen van chemische producten en het overgieten van deze producten in lege flessen. Van deze oproepen hadden er 445 betrekking op het mengen van bleekwater met andere producten zoals azijn of ontstopper, waarbij chloorgas vrijkwam dat gevaarlijk is voor de ogen en de luchtwegen.

Ongelukken gebeuren vaak tijdens het schoonmaken van het huis. Bij blootstelling aan chloorgas is het belangrijk om de ruimte te verluchten en onmiddellijk te verlaten.

Deze blootstellingen kunnen ernstig zijn, vooral als er geen etikettering is om het product te identificeren, wat de interventie van gezondheidswerkers bemoeilijkt.

De campagne « [Lezen voor gebruik](#) » van de FOD Volksgezondheid en het Antigifcentrum wil iedereen bewust maken van de risico's van chemische producten en spoort aan om altijd eerst het etiket met de gevaarssymbolen goed te lezen.

III. Wat zijn de risico's die verbonden zijn aan het dagelijks gebruik van schoonmaakproducten?

Schoonmaakproducten zijn onmisbaar om onze huizen proper en hygiënisch te houden. Er zijn echter grote risico's verbonden aan het gebruik ervan, vooral voor HHH die er vaak mee omgaan.

Het is essentieel om HHH te informeren en te sensibiliseren van deze gevaren zonder ze ongerust te maken.

Hieronder sommen we de diverse risico's op die verbonden zijn aan het gebruik van schoonmaakproducten en bieden we praktische tips voor een veilige en verantwoorde omgang ermee:

- **Risico op brandwonden:** Sommige schoonmaakproducten kunnen chemische brandwonden veroorzaken als ze in contact komen met de huid of ogen. Het is belangrijk om voorzichtig met deze producten om te gaan, ze nooit te mengen en de juiste beschermingsmiddelen te gebruiken.
- **Endocriene risico's:** Sommige schoonmaakproducten bevatten hormoonontregelaars, chemische stoffen die de werking van het hormonale systeem kunnen verstoren. Deze stoffen kunnen op lange termijn schadelijke effecten hebben op de gezondheid, zoals het verstoren van de ontwikkeling en werking van voortplantingsorganen. Waakzaamheid is daarom geboden bij het gebruik van deze producten.
- **Ademhalingsrisico's:** Het inademen van dampen of deeltjes van huishoudelijke producten kan leiden tot ademhalingsproblemen, variërend van irritatie van de luchtwegen tot ernstigere problemen zoals astma. Een goede ventilatie van de ruimte en het gebruik van beschermende maskers kunnen helpen om deze risico's te verminderen.
- **Allergische risico's:** Veel schoonmaakproducten bevatten allergene stoffen die allergische reacties kunnen veroorzaken, zoals huiduitslag, jeuk of astma-aanvallen. Het is belangrijk om etiketten te lezen en indien mogelijk hypoallergene producten te kiezen.
- **Huidirritaties:** Frequent contact met schoonmaakproducten kan huidirritaties veroorzaken, zoals roodheid, jeuk of uitslag. Het dragen van handschoenen en het regelmatig hydrateren van de handen zijn effectieve preventieve maatregelen.
- **Risico's voor de ogen:** Het spatten of morsen van schoonmaakproducten kan irritaties of brandwonden veroorzaken. Stof bij het schoonmaken kan ook roodheid, infecties of allergieën veroorzaken. Spatten van water of schoonmaakproducten verhogen ook het risico op irritatie. Het vermijden van sprays en andere verstuiwers, een goede ventilatie en het gebruik van beschermende maskers kunnen helpen om deze risico's te verminderen.
- **Risico's bij zwangerschap:** Bepaalde chemische stoffen in schoonmaakproducten kunnen specifieke risico's inhouden voor zwangere vrouwen, zoals misvormingen of complicaties tijdens de zwangerschap. Zwangere vrouwen wordt aangeraden hun blootstelling aan deze producten te beperken en strikte voorzorgsmaatregelen te nemen bij het gebruik ervan.

IV. Uw verplichtingen als werkgever

Als werkgever bent u wettelijk verplicht om de nodige maatregelen te nemen om uw werknemers te beschermen tijdens de uitvoering van hun werk. De wetgeving voorziet een aantal preventiemaatregelen die op verschillende niveaus moeten worden ingevoerd:

1. **Op het niveau van de organisatie in haar geheel:** maatregelen die gelden voor alle werknemers binnen het bedrijf.
  - Bijvoorbeeld: het huishoudelijk reglement, klantenovereenkomst,..
2. **Op het niveau van elke groep van werkposten of functies:** specifieke maatregelen voor elke woning waar een prestatie wordt uitgevoerd.
  - Bijvoorbeeld: verslag van een huisbezoek
3. **Op individueel niveau:** maatregel aangepast aan elke HHH.
  - Bijvoorbeeld: rekening houden met een allergie van een huishoudhulp voor een specifiek schoonmaakproduct

Alle maatregelen moeten eerst gericht zijn op het vermijden van risico's en vervolgens op het vermijden en beperken van schade.

Vragen met betrekking tot deze verplichtingen? Contacteer hiervoor uw preventieadviseur of uw externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.

V. Verschillende oplossingen

a. Op het gebied van preventie

De preventiemaatregel die bekend staat als het "STOP"-principe raadt aan om het gebruik van chemische producten, die ook in schoonmaakproducten voorkomen, te vermijden of te vervangen. Als het volledig verwijderen van deze producten niet mogelijk is (*wat in onze sector uiteraard het geval is*), kan het volgen van het "STOP"-principe helpen om de risico's bij dagelijks gebruik te beperken.

- **S = Substitutie:** vervang of verwijder een schoonmaakproduct door een minder schadelijk en minder gevaarlijk product.
  - Bijvoorbeeld: het verbod van bleekwater en ammoniak.
- **T = Technische maatregelen:** voorkom of beperk de vrijgave van stoffen.
  - Bijvoorbeeld: vermijd het gebruik van sprays of verstuivers en breng het product direct aan op de microvezeldoek.
- **O = Organisatorische maatregelen:** stel eenvoudige regels op in overeenstemming met het bedrijfsbeleid.
  - Bijvoorbeeld: een klantenovereenkomst, regelmatig de klanten informeren over het welzijn van hun HHH, uw HHH opleiden,...
- **P = Persoonlijke bescherming:** beperk de risico's bij het gebruik van schoonmaakproducten.
  - Bijvoorbeeld: handschoenen en geschikte werkkleding ter beschikking stellen van de HHH.

b. Op het gebied van communicatie

Voor uw huishoudhulpen

Het is essentieel om de HHH te voorzien van de nodige kennis zodat ze huishoudproducten veilig en verantwoord kunnen gebruiken, en daarmee hun gezondheid en welzijn in het dagelijks leven kunnen beschermen. Daarom is het belangrijk om hen correct en regelmatig te informeren om ongelukken te voorkomen en een veilige werkomgeving te waarborgen.

Hier zijn enkele hulpmiddelen tot uw beschikking om u hierbij te helpen:

- Informeren :
  - [Vorm DC](#)
  - [Lezen voor gebruik](#)

- Opleiden:
  - [Open kalender opleidingen](#)
  - [Een lijst met erkende externe opleiders per regio](#)

Voor uw klanten

Naast het informeren en opleiden van uw HHH is het belangrijk om ook de klanten, die deze producten beschikbaar stellen, bewust te maken en te betrekken. Daarom is er een [sensibiliseringscampagne](#) voor klanten ontwikkeld: "*De effecten van dagelijks gebruik van schoonmaakproducten op de gezondheid van huishoudhulpen*".

In deze campagne worden vier eenvoudige maar essentiële handelingen gepresenteerd om de gezondheid van de HHH te beschermen.

- 1) **Zorg ervoor dat de etiketten op alle producten blijven.** Meng nooit schoonmaakmiddelen om gevaarlijke chemische reacties te voorkomen.
- 2) **Ammoniak en bleekmiddel** worden verboden wanneer u een huishoudhulp inschakelt.
- 3) **Verwijder de spuitbussen en verstuivers** door dezelfde producten in flessen te gebruiken; breng het aan op een microvezeldoek. Dit is veiliger voor iedereen.
- 4) **Zorg voor ventilatie in uw woning;** dit is essentieel om de chemische risico's van schoonmaakproducten te verminderen. Deze producten geven vluchtige stoffen af die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid. Ventileren helpt om deze schadelijke stoffen te verdunnen en te verwijderen, waardoor irritaties, allergieën en vergiftigingen worden verminderd.

Deze informatie kan worden gedeeld via de Facebookpagina "[iktoonrespect](#)".

Vragen, opmerkingen of suggesties? Aarzel niet om jouw accountmanager van Vorm DC te contacteren.